

Силабус навчальної дисципліни «Професійна етика бухгалтера»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Рік навчання: 2, **Семестр:** 3

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	«Професійна етика бухгалтера»
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=939

Коротка анотація до курсу. Професійна етика має своїм завданням, на основі методології етики, обґрунтувати певну систему норм, що регулюють взаємовідносини людей у тій чи іншій сфері діяльності. Професій без специфічної моралі немає. Кожна володіє відносною самостійністю в суспільстві. Це накладає певні вимоги і певним чином відображається на моралі носіїв цієї професії.

Професійна етика має значення, насамперед, для професій, об'єктом яких є людина. Там, де представники певної професії в силу її специфіки перебувають у постійному спілкуванні з іншими людьми існують специфічні «моральні кодекси» людей цих професій і спеціальностей.

Навчальна дисципліна «Професійна етика бухгалтера» спрямована на формування у студентів цілісної системи знань щодо професійних цінностей та вимог професійної етики бухгалтерів, практичного застосування в інтересах суспільства та професії.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійна етика бухгалтера» є:

- вивчення фундаментальних принципів етики професійного бухгалтера, правил їх застосування згідно з Кодексом професійної етики;
- ознайомлення з напрямками підвищення кваліфікації бухгалтерів;
- дати розуміння про перелік посад, які можуть займати випускники, їх завдання, функціональні обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до таких працівників;
- розкрити та пояснити місце і основні функції бухгалтера в суспільстві;
- роз'яснити та аргументувати основні вимоги до сучасних професійних бухгалтерів;
- сформулювати уявлення щодо прав, організації праці і відповідальності сучасних професійних бухгалтерів;
- розкрити та пояснити основні вимоги до професійної етики облікового персоналу;
- ознайомити з професійними ризиками бухгалтерів та розглянути заходи по їх усуненню або зменшенню до прийняттого рівня.

1. Схема дисципліни.

№ з/п	Тема
Тема 1	Професійна етика працівників економічних спеціальностей: виникнення та призначення в суспільстві
Тема 2	Регулювання професійної етики бухгалтерів
Тема 3	Кодекс професійної етики бухгалтера
Тема 4	Основні принципи професійної етики та поведінки бухгалтера
Тема 5	Права, обов'язки, функції та відповідальність бухгалтера
Тема 6	Логіка та етика професійних суджень бухгалтера
Тема 7	Етика професійних бухгалтерів-практиків (аудиторів)
Тема 8	Етика для штатних професійних бухгалтерів
Тема 9	Етика для облікових працівників державного сектору
Тема 10	Етика поведінки державних службовців
Тема 11	Етика для працівників державної податкової служби України
Тема 12	Професійні ризики бухгалтера

2. Формат курсу: змішаний (супровід в системі Moodle).

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

4. Результати навчання.

Застосування знань та розумінь здобувачами вищої освіти:

Знати теорію, методiku і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

5. Обсяг курсу – 150 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття	28
самостійна робота	87
індивідуальна робота	3

Технічне й програмне забезпечення/обладнання - персональні комп'ютери під час дистанційного навчання, з виходом у глобальну мережу Internet, доступ до платформи MOODLE. Проектор і ноутбук (планшет) – під час аудиторного навчання.

Неформальна освіта передбачає перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни).

6. Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання контрольної роботи, заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) видання 2018 р. URL : https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf
2. Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту, затв. Наказом Міністерства фінансів України 29.09.2011 № 1217. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-11#Text>
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Про затвердження Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби: Наказ ДПС України від 02 вер. 2019 р. № 52. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0052872-19#Text>
5. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч. посіб. Київ : Центр уч. л-ри, 2021. 252 с.

Допоміжна

6. Глянцева О. І. Професійні ризики в роботі бухгалтера і методи їх усунення. Проблеми обліку, контролю та аналізу в економіці України : тези доповідей V Студентської наукової конференції (зі статусом наукової), Львів, 18–19 жовтня 2012 року. Частина 1. Національний університет "Львівська політехніка", Інститут економіки і менеджменту, Кафедра обліку та аналізу. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. С. 50–51.
7. Гуріна Н.В. Формування облікової політики підприємства щодо витрат і доходів. Науковий журнал «Бізнес інформ». 2015. № 8. С. 194 – 199.
8. Гуріна Н.В., Блищик Л.В. Вплив професійного судження бухгалтера на якість фінансової звітності підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. №24. С. 405-411.
9. Гуріна Н.В., Коротаєва І.Р. Професійні ризики бухгалтера: сутність та методи їх усунення. Трансформація фінансової системи та обліку в умовах інноваційної глокалізації національної економіки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Одеса: Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету. 25-26 жовтня 2018. С. 112 – 113.
10. Гуріна Н.В., Любченко В.С. Особливості професійної етики бухгалтера. Трансформація фінансової системи та обліку в умовах інноваційної глокалізації національної економіки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Одеса: Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету. 25-26 жовтня 2018. С. 119 – 121.
11. Гуріна Н.В., Бабак А.М. Професійна етика бухгалтера як складова стратегії розвитку економіки. Young scientists' view of modern science:proceedings of 36th International Scientific Conference (Boston, Nov 30,2018)-Boston: «Lulu Press.Inc», 2018. С.18-21.
12. Гуріна Н.В., Левіна Д.О. Принципи та загрози незалежності аудиторів. Економічне майбутнє України очима молодих дослідників : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.). Київ. 2018. С. 32 – 34.
13. Скакун Л.С. Механізми дотримання вимог професійної етики бухгалтерів в ісламських країнах: можливості застосування в українській практиці. URL: http://www.rusnauka.com/12.APSN_2007/Economics/20488.doc.htm
14. Сторожук Т.М. Процес формування професійного судження бухгалтера. Облік і фінанси. 2013. № 4 (62). С. 75-78.
15. Ткаченко Н.М. Оновлена фінансова звітність в Україні: навч.-практич. посіб. Київ: Алерта, 2015. 66 с.
16. Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність : теорія, організація, прогноз розвитку : наукова доповідь за дисертацією на здобуття наукового ступеня докт. економ. наук : 08.00.09. Житомир, 2007. 80 с.
17. Юхименко-Назарук І.А. Особливості застосування професійного судження бухгалтера в умовах формування облікової політики підприємства: інституційний аспект.

Проблеми теорії, методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2014. № 2 (29). С. 195-205.

Інтернет-джерела

18. Все про бухгалтерський облік. URL: <http://www.vobu.com.ua/>
19. Міжнародні стандарти фінансової звітності http. URL: <http://www.interbuh.com.ua/>
20. Бізнес Інформ. Business Inform. Міжнародний науковий економічний журнал // Харківський національний економічний університет, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. URL: <https://www.business-inform.net/main/>
21. Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу» / Житомирський державний технологічний університет. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/>